

Anders Mondrup
Avlsdirektør, Roskilde

Analyse af dækningsbidrag

Udbyttet for græs og kløver blev under middel på indeks 88 i forhold til fem års snit. Priserne er steget lidt i forhold til sidste år, så der afregnes knapt 13.000 kr per ha. Dette er rigtigt flot niveau i forhold til konkurrerende afgrøder, der både har været ramt af lave udbytter og pressede priser

Dækningsbidragene vist på denne side er beregnet ud fra følgende data:

Udbytte normalkvalitet: Den oprensede renvare i kg pr. ha omregnet til normalkvalitet jævnfør de kontraktlige betingelser.

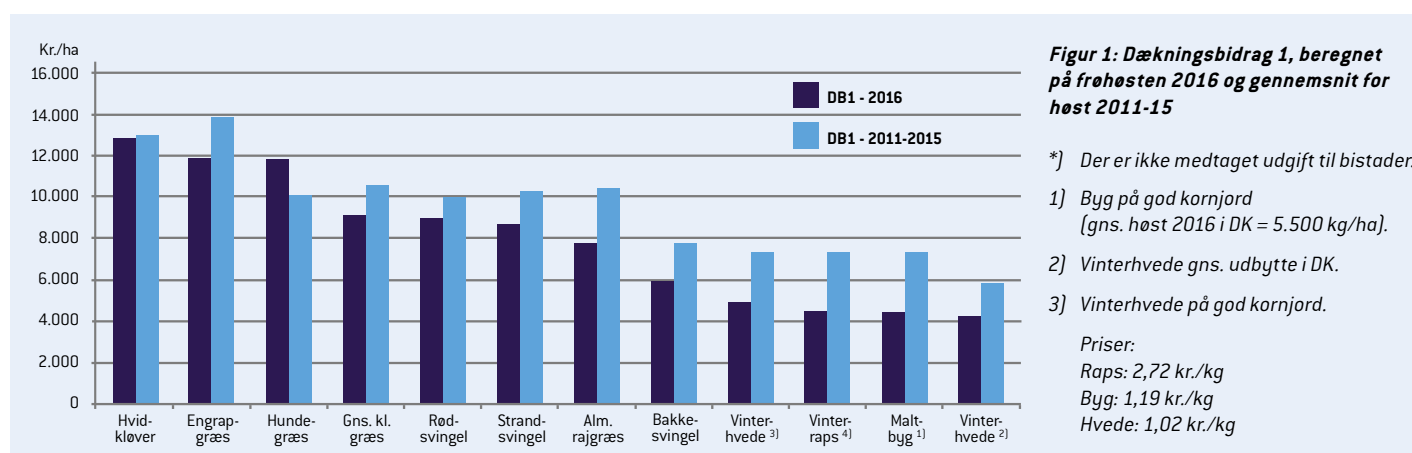
Bruttoudbytte: Den samlede bruttoafregning. Bemærk at der i tallene er medtaget den udbetalte lagerleje, hvor det samlede udbetalte beløb pr. art er fordelt på alle dyrkede hektar.

Stykomkostninger: De beregnede omkostninger til udsæd, kemi-

kalier, evt. tørring, rensning, analyser, certificering, rentekrav mm. Rentekravet udligner normalt de senere betalingsterminer i kløver og græsfrø i forhold til kornafgrøder.

DB 1: Afgrødens økonomiske afkast for maskinomkostninger mm. Sidstnævnte medtages ikke, da de vurderes at variere meget mellem de enkelte ejendomme.

Udbytter og priser på korn, ærter og raps er taget fra Oversigt over Landsforsøgene 2016 fra SEGES og afgrødekalkuler fra VKST.

Tabel 1. Udbytter 2016 og Dækningsbidrag 1 for frøarter, raps og korn 2011-2015

Høst 2016						DB1					DB1 gns 2011-2015	
Art	Udbytte normal-kvalitet kg/ha	Brutto-udbytte	Styk-omkost-ninger	DB1	Relativt m. vinter-hvede 100	2015	2014	2013	2012	2011	kr./ha	Relativt m. vinter-hvede 100
Hvidkløver *)	590	15.330	2.539	12.791	310	15.569	14.070	15.842	11.998	7.132	12.922	223
Timote	593	8.290	2.567	5.723	139	9.392	6.689	8.408	5.845	3.537	6.774	117
Alm. rajgræs	1.360	11.273	3.592	7.681	186	9.594	9.794	10.119	11.144	11.180	10.366	179
Ital. rajgræs	1.572	9.861	3.270	6.591	160	7.790	7.940	8.762	8.881	9.193	8.513	147
Hybridrajgræs	1.119	8.227	3.296	4.931	120	9.704	10.808	12.783	10.363	12.037	11.139	192
Rajsvingel	1.173	9.811	3.256	6.555	159	10.633	11.281	13.837			7.150	
Strandsvingel	1.286	12.597	3.991	8.606	209	11.201	10.273	11.683	10.350	7.480	10.197	176
Hundegræs	1.096	15.582	3.823	11.759	285	12.297	12.932	11.123	8.528	5.030	9.982	172
Engsvingel	983	13.933	3.185	10.748	261	12.483	15.550	6.401	5.031	5.375	8.968	155
Rødsvingel	1.331	12.812	3.884	8.928	217	10.371	11.295	9.885	10.342	7.756	9.930	171
Alm. rapgræs	856	19.252	3.425	15.827	384	11.571	13.471	12.707	8.911	9.115	11.155	192
Engrapgræs	846	15.374	3.567	11.807	287	15.917	15.548	13.647	13.611	10.164	13.777	238
Bakkesvingel	769	9.307	3.401	5.906	143	9.010	6.789	6.822	9.435	6.437	7.698	133
Gns. kl. og græs	1.201	12.759	3.623	9.068	220	10.898	10.506	10.662	10.912	9.514	10.498	181
Vinterraps	3.100	8.432	4.083	4.349	106	7.282	6.322	6.937	9.056	6.864	7.292	126
Maltbyg ¹⁾	6.000	7.140	2.803	4.337	105	6.962	7.068	6.202	7.793	8.073	7.220	124
Vinterhvede ²⁾	7.300	7.446	3.326	4.120	100	5.014	5.283	5.714	7.567	5.424	5.800	100
Vinterhvede ³⁾	8.500	8.670	3.826	4.844	118	6.540	6.174	6.754	9.783	7.084	7.267	125

Frøgræsudbytterne skuffede i 2016

Høsten 2016 er nu færdigrenset, og vi har et samlet overblik over mængder og kvaliteter. Det viser, at græsserne stort set alle gav udbytter under middel, og det eneste positive lyspunkt var godt udbytte af hvidkløver. Til gengæld er spireevnen på et fint niveau i de fleste arter

Alm. rajgræshøst i Jylland

Hvidkløvehøst på Lolland

Afgrøderne startede i 2016 væksten i et relativt varmt og vådt forår, der bød på lidt færre solskinstimer end normalt. Vækstforholdene var rigtig gode frem til maj, der til gengæld blev rekord varm og tør. Der var regionale forskelle i nedbørsmængderne, og der kom først nedbør i hele Danmark omkring sankthans. Det store nedbørsunderskud i perioden, hvor frøene skal fyldes ud frem til modningen, havde katastrofale konsekvenser for udbytterne i flere af de tidlige græsarter.

Senere fik vi ustabil vejrlig med mange regnvejrskdage da de senere modnende græsser skulle høstes. Det gav tab af udbytte i form af dryssespild og spirede frø. Derfor har vi set store udbytteforskelle mellem arter og sorter. Populært sagt høstede Østdanmark under middel på grund af et stort nedbørsunderskud inden høst, hvorimod Vestdanmarks mindre høst primært skyldtes dårlige vejrligforhold ved høst. Lolland høstede også under middel grundet færre solskinstimer og dårlige høstforhold – svarende til forholdene i Vestdanmark.

Frøgræsserne skuffede, hvidkløver overraskede positivt

Samlet blev høsten af græs- og kløverfrø i Danmark på 1.211 kg renvare per ha, svarende til indeks 88 i forhold til 5 års gennemsnit. Hvidkløver blev topscoreren hos de større arter med 584 kg per ha – indeks 107 – og forklaringen på dette er, at vi var heldige med gunstige vejrligforhold til bestøvning ved hovedblomstringen og igen ved høst. Hvidkløverenudbyttet blev præcist 100 kg pr. ha under rekordudbyttet året før.

Den største art, alm. rajgræs, gav væsentligt under niveau, og især den vestlige del af Danmark har høstet relativt lave udbytter grundet de vanskelige høstbetingelser. Udbyttet blev på 1.374 kg pr. ha, svarende til indeks 86 og næsten 400 kg under forrige års rekordudbytte.

I hybridrajgræs og i rajsvingel høstede vi relativt mindst med indeks 88 i forhold til gennemsnitsudbyttet. Ital. rajgræs leverede et udbytte på næsten normalen, men arten blev hjulpet af en stor høst på Bornholm.

Engrapgræs hårdest ramt af tørke

Rødsvingel bidrog med indeks 92 og 1.347 kg pr. ha. Strandsvingel var mere påvirket af tørken, og vi høstede indeks 88 i denne art. Hundegræsudbyttet var for andet år i træk under middel og endte

med 1.052 kg per ha. Engrapgræs blev hårdest ramt af tørke, og gav sammen med bakkesvingel indeks 76 i forhold til normal udbytte. Det var især de korte plænetyper der led af tørken, og der var store variationer mellem lokaliteter. Vi har sorter af engrapgræs, hvor der kun er høstet tæt på halvt udbytte.

Større rensesvind men bedre spireevne

Rensesvindet blev lidt større end gennemsnittet, hvilket falder helt i tråd med, at et lavere udbytte normalt giver lidt højere rensesvind. Til gengæld har vi en lidt større spireevne end normalt og indholdet af fremmede græsser ligger også lavere end normalt. 🌱

Tabel 2. Udbytter og rensesvind for høst 2016, sammenlignet med fem års gennemsnit

Art	Udbytte renvare 2016 Kg/ha	Udbytte 2016 i forhold til 2011-15, rel.	Rense-svind 2016, pct.	Rense-svind 5 års gns. 2011-2015, pct.
Hvidkløver	584	107	26	27
Sneglebælg	974	102	42	43
Alm. rajgræs	1374	86	17	15
Hybridrajgræs	1194	78	15	13
Ital. rajgræs	1581	96	12	11
Rajsvingel	1192	78	15	13
Rødsvingel	1347	92	15	14
Bakkesvingel	754	76	23	19
Engsvingel	984	121	16	18
Strandsvingel	1353	88	17	17
Timote	578	89	13	16
Hundegræs	1052	93	11	16
Engrapgræs	820	76	25	22
Alm. rapgræs	817	110	46	42
Krybende hvene	360	82	35	44
Græs og kløver	1211	88	17	16